

Var blev Jesus begravd?

Timo Eskola

I långfredagens och påskens händelser intar Jesu grav en central plats. Jesus blev avrättad såsom en brottsling på ett grymt sätt. Hans kropp behandlades också som en brottslings. I GT fanns den viktigaste föreskriften för detta: Brottslingens kropp skulle begravas samma dag han avrättats (5 Mos 21:22–23) Orsaken var att en brottsling var förbannad av Gud och landet bleve orenat om inte hans kropp begravts på rätt sätt.

Vem fick förrätta begravningen?

Det kan verka märkligt för oss att Jesu familj inte hade rätt att förrätta hans begravning, men så var fallet. Enligt judisk sed fick man inte begrava en brottsling på helgad mark eller i en familjegrav. Så stadgar Mischna – skriften med judiska traditioner (nedteknad något senare än Bibeln).

Enligt traditionen ålåg det judiska ämbetsmän att ordna med gravplats åt avrättade. Det fanns en begravningsplats för dem som strypts, dit de korsfästa räknades, en annan för dem som stenats. (mSanh 6:5) Enligt traditionen hade dessa föreskrifter givits till Stora rådet eller Sanhedrin.

Eftersom Stora rådet inte hade överlämnat Jesus till de romerska myndigheterna, var det ansvarigt för kroppens begravning. Craig Evans, nyligen gäst på Teologiska institutets och Perustas teologiska studiedagar, konstaterar att enligt

evangelierna gavs denna uppgift åt Josef av Arimatea. Enligt Markus gick Josef till Pilatus och bad att få Jesu kropp (15:43)

Jesu kropp begravdes därefter exakt enligt judisk tradition. ”Josef köpte då ett linnetyg, tog ner Jesus och svepte honom i linnetyget och lade honom i en grav, uthuggen i klippan.”(15:46)

Hurudan var Jesu grav?

Evangelierna nämner att det var en klippgrav, ”uthuggen i klippan” enligt ordalydelsen i Markus. Detta var den vanligaste gravtypen i området, en sk ”fingergrav”. Dess mitt bestod av en kammare i vars sida fanns en plåtå av sten, dit kroppen som svepts i linnetyg lämnades att förvitt-ra. Som dörr för gravöppningen rullade man en stor sten.

Ett år senare kom de som ansvarade för kroppen, vanligen släktingarna, för att samla ihop den avlidnas ben i en halv-meterhöj benkista, som placerades i en hållighet i graven (därav namnet fingergrav)

Gravkammaren var så hög, att förebedjare kunde gå in i graven och be under de tre första dagarna av den sju dagar långa sorgetiden. Tydligt var det för att göra förebedjandet möjligt pga liklukten, som linnebindlarna smordes med väldoftande oljor. Enligt judisk tradition ansågs kroppen efter tre dagar vara så upplöst, att man inte skulle gå nära den.

Foto: Timo Eskola

Beskrivningen av Jesu begravning stämmer sålunda i detalj överens med vad vi annars vet om judiska seder. Fastän offentlig sorg inte var tillåten efter brottslingar, var det möjligt att sörja enskilt. Därför gick kvinnorna senare till graven med väldoftande oljor. Deras avsikt var att enligt judisk sed be inne i graven, vilket var lovligt ännu på tredje dagen efter sabbatens slut.

Var låg graveni?

Man har länge tvistat om platsen för Jesu grav. Den mest utbredda traditionen verkar hålla sträck. Den sannolika platsen är den Heliga Gravens kyrka i Jerusalem. Platsen var på Jesu tid utanför stadsmuren, såsom renlighetsföreskrifterna föreskrev. Korsfästelserna skedde vanligen vid stadens utfartsvägar, för dessa grymma avrättningar skulle tjäna som varnande exempel: så går det för den som gör uppror.

I den Heliga Gravens kyrka förenas dessa två element. För det första var platsen nära en av stadens portar. För det andra befinner den sig i utkanten av gravgården på Herodes tid.

Man kan av detta sluta sej till att endast några tiotal meter skiljde platsen för korsfästelsen och graven.

Den förutnämnde Evans hänvisar till judiska arkeologer, som tillsammans med kristna teologer konstaterar, att berättelsen om Jesu begravning är historiskt övertygande. Berättelsens detaljer motsvarar punkt efter punkt både den judiska religiösa lagen och de arkeologiska fynden. Den enda händelsen i påskberättelsen som är oförklarlig för människor är att klippgraven den första dagen i veckan var tom.